

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων τοῦ έτους 1996

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ έτους 1996 τὸ Κέντρο λειτούργησε ὑπὸ τὴν Διεύθυνση τοῦ ἐρευνητοῦ Α' Βαθμίδος Ἀγγέλου Δευτεραίου (ἀπόφαση 43895 9/12/1995 τῆς Συγκλήτου) δ ὅποιος μὲ τὴν ὁμόθυμη συμπαράσταση τῶν Μελῶν τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Διοίκησης τῆς Ἀκαδημίας προσπάθησε καὶ ἐπέτυχε νὰ σταθεροποιήσει τὸ διασαλευθὲν κατὰ τὰ τελευταῖα δέκα ἔτη πνεῦμα συνεργασίας μεταξὺ τῶν Ἐρευνητῶν καὶ τῆς Δ/νσεως τοῦ Κέντρου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1996 προωθήθηκαν οἱ δρομολογημένες ἀπὸ τὸ προηγούμενο ἔτος διαδικασίες καὶ ἀλλαγές, οἱ ὅποιες ἀναμένεται ὅτι θὰ ἐπηρεάσουν θετικὰ τὴν περαιτέρω πορεία τοῦ Κέντρου. Συγκεκριμένα:

Τὸ ἐγκεκριμένο κατὰ τὸ ἔτος 1995 ἀπὸ τὸ ΓΠΕΠΘ Πρόγραμμα «Ἀνάπτυξη καὶ ἐκσυγχρονισμὸς τοῦ ἀρχειακοῦ ὄλικοῦ τῆς Βιβλιοθήκης-Ἀρχείου τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας» ὀδεύει πρὸς ὑλοποίηση. Τὸ Πρόγραμμα, ὡψους 348 ἑκατ. δραχμῶν, εἶχε ὑποβάλει ἡ ἐρευνήτρια τοῦ Κέντρου Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Πάνου Λιγομενίδη.

Τὸ Κέντρο Λαογραφίας ἀπέκτησε δική του στέγη μὲ τὴν ἀγορὰ καὶ δωρεὰ σ' αὐτὸ δ ἀπὸ τὸ "Ιδρυμα «Λίλιαν Βουδούρη»" κτηρίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἡπίτου 3α. Ἡ ἀναζήτηση χώρου μεταστέγασης τοῦ Κέντρου ἔγινε μετὰ ἀπὸ εἰσήγηση τῆς ἐρευνήτριας Αἰκατερίνης Πολυμέρου-Καμηλάκη, ἡ ὅποια ὡς Διευθύντρια τοῦ Κέντρου εἶχε φέρει τὸ σχετικὸ αἴτημα στὴν Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπή. Ἡ ὁμόθυμη ἀποδοχὴ ἀπὸ τὴν Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ αἰτήματος γιὰ τὴν ἀνάγκη μεταστέγασης τοῦ Κέντρου Λαογραφίας καὶ οἱ ἀποτελεσματικὲς ἐνέργειες τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας κ. Γιάγκου Πεσμαζόγλου, τοῦ Προέδρου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Μενελάου Παλλαντίου καὶ τοῦ Μέλους τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Πάνου Λιγομενίδη καὶ τῆς ἀνωτέρω ἐρευνήτριας γιὰ τὴν ἐξεύρεση χορηγοῦ γιὰ τὴν ἀγορὰ τοῦ ἐξευρεθέντος κτηρίου, ἐπιτρέπουν σήμερα τὴν αἰσιοδοξία ὅτι θὰ καταστεῖ δυνατὴ ἡ πλήρης ἀνάπτυξη τοῦ Κέντρου σὲ κατάλληλο καὶ ἀξιοπρεπῆ χῶρο ἐντὸς τοῦ ἐπομένου ἔτους.

Στὸ πλαίσιο τῆς ἀναδιοργάνωσης τοῦ Κέντρου μὲ τὴ βοήθεια τῆς πληροφορικῆς οἱ ἐπιστημονικὰ ὑπεύθυνοι τοῦ Προγράμματος Πάνος Λιγομενίδης, Ἀκαδημαϊκὸς καὶ Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, σὲ συνεργασία μὲ τὸν Διευθύνοντα

"Αγγελο Δευτεραϊο και διάφορης άπόφασης 'Εφορευτικής 'Επιτροπής, άσχολήθηκαν με τη δημιουργία υποδομής προκειμένου το Πρόγραμμα να τεθεῖ σε λειτουργία με την έναρξη του έτους 1997.

Με βάση την τεχνική μελέτη ή δύοια έγινε το 1995 άπό τὸν εἰδικὸν τεχνικὸν κ. Γιάννη Σμυρναϊο πραγματοποιήθηκε ή κατασκευὴ Studio γιὰ τὴν ἀντιγραφὴ σὲ φηφιακὴ μορφὴ τῶν ταινιῶν μουσικῆς ὥλης τοῦ Κέντρου.

"Έγινε ή μελέτη και προχωρεῖ ὁ διαγωνισμὸς γιὰ τὴν ἀνάθεση τῆς συντήρησης τῶν ἀντικειμένων τῆς Μουσειακῆς Συλλογῆς τοῦ Κέντρου.

'Εντὸς τοῦ ἔτους ὁλοκληρώθηκε ή μελέτη γιὰ τὴν ἀγορὰ μηχανημάτων ἐξοπλισμοῦ τοῦ Studio καθὼς και συστήματος ἡλεκτρονικῶν υπολογιστῶν γιὰ τὴν εἰσαγωγὴ τοῦ ὄλικου τοῦ Κέντρου με τὴν ἀνάπτυξη ἀναλόγου λογισμικοῦ.

"Αρχισε ή ἐκτύπωση τοῦ ΚΗ' τόμου τῆς 'Επετηρίδος τοῦ Κέντρου με τὴν παράδοση στὸ τυπογραφεῖο ἐργασιῶν 'Ερευνητῶν τοῦ Κέντρου.

Συνεχίστηκαν:

'Η σύνταξη τῆς λαογραφικῆς βιβλιογραφίας τῶν ἑτῶν 1986-1990 γιὰ δημοσίευση στὴν 'Επετηρίδα τοῦ Κέντρου (Παν. Καμηλάκης) καθὼς και βιβλιογραφίας γιὰ τὸν ἔλληνισμὸν τῆς Κάτω Ιταλίας και Σικελίας (Χριστίνα Πετροπούλου).

Τὸ Πρόγραμμα «Ο γάμος στοὺς κτηνοτρόφους: Στρατηγικὲς και σύμβολα» ('Ελευθ. 'Αλεξάκης, 'Ελένη Ψυχογιοῦ και ἐξωτερικοὶ συνεργάτες).

'Η καταγραφὴ τῶν εἰσερχομένων στὸ Κέντρο χειρογράφων συλλογῶν και ἡ εύρετηρίαση τους κατὰ τόπο και συλλογεῖς (Γ. Ν. Αἰκατερινίδης).

'Η καταγραφὴ στὸ βιβλίο εἰσαγωγῆς τῆς Βιβλιοθήκης τῶν νέων βιβλίων και περιοδικῶν με τὴν ἐνημέρωση τῶν σχετικῶν δελτίων, εὑρετηρίων κλπ. τῆς Βιβλιοθήκης καθὼς και ἡ ταξινόμηση νέων τευχῶν διαφόρων περιοδικῶν, ἀνατύπων και φύλλων ποικίλων ἐφημερίδων (Π. Ι. Καμηλάκης).

'Η ἐργασία «γυρίσματος» τῶν ταινιῶν μουσικῆς ὥλης γιὰ τὴ συντήρησή τους, ἡ εύρετηρίαση τοῦ περιεχομένου τῶν ταινιῶν ποὺ καταγράφονται στὸ Βιβλίο Εἰσαγωγῆς Μουσικῆς "Γλης καθὼς και κατάταξη τῶν τραγουδιῶν κατὰ τὸ εἶδος και τὸ ρυθμὸ (Μαρία 'Ανδρουλάκη-Σακαρέλλου). 'Επίσης ἔγινε ἀντιβολὴ ἀπομαγνητοφωνημένου ὄλικου παλαιοτέρων ἀποστολῶν (Γεωργία Μαρκέα, μουσικὸς ἀποσπασμένη).

'Η ἀποδελτίωση ὄλικοῦ ἀπὸ τὸν 'Ανδρέα Καρκαβίτσα ('Αλίκη Παληοδήμου).

'Η ἀποδελτίωση λαογραφικοῦ ὄλικοῦ ἀπὸ χειρόγραφα τοῦ Κέντρου (Κυριακὴ Χρυσοῦ-Καρατζᾶ, Εἰρήνη Τουντασάκη) και ἀπὸ χειρόγραφα τοῦ 'Αναστ. Καρα-

ναστάση ἀπὸ τὶς 'Ελληνόφωνες περιοχές τῆς Καλαβρίας καὶ 'Απουλίας ποὺ βρίσκονται στὸ 'Ιστορικὸ Λεξικὸ (Χριστίνα Πετροπούλου).

'Η συμπληρωματικὴ καταλογογράφηση τῶν χειρογράφων συλλογῶν κατὰ ἐπαρχίες, πολιτισμικὲς ἐνότητες (Ζαγοροχώρια, Πήλιο), πρόσφυγες κ.ἄ. ('Αργεντούλα Πάσχαρη).

'Ο χαρακτηρισμὸς πρὸς ἀποδελτίωση χειρογράφων συλλογῶν τοῦ Κέντρου (Εἰρήνη Τουντασάκη, Κυριακὴ Χρυσοῦ-Καρατζᾶ).

'Η ἀντιγραφὴ-ἀπομαγνητοφώνηση ὑλικοῦ προηγουμένων λαογραφικῶν ἀποστολῶν τῶν 'Ερευνητῶν τοῦ Κέντρου.

'Ολοκληρώθηκαν:

'Ο ἀναλυτικὸς κατάλογος σὲ Η/Υ τῶν ἀποστολῶν τῶν ἐρευνητῶν τοῦ Κέντρου στὸν ἔλληνικὸ χῶρο (Κυριακὴ Χρυσοῦ-Καρατζᾶ).

'Η ἀντικατάσταση φθαρμένων δελτίων τῆς Βιβλιοθήκης (Εἰρήνη Τουντασάκη).

'Η φωτοτύπηση τῶν χειρογράφων τοῦ λογίου ἀπὸ τὴν Καλημέρα τῆς 'Απουλίας Vito Palumbo (ἀρ. 519, 520, 521, 522) τοῦ 'Ιστορικοῦ Λεξικοῦ καὶ ἡ κατάθεσή τους στὸ Κέντρο μὲ ἀριθμὸ εἰσαγ. 4522.

Προγραμματισμένες Λαογραφικὲς 'Αποστολὲς τοῦ Κέντρου.

Κατὰ τὸ 1996 πραγματοποίησαν λαογραφικὲς ἀποστολὲς οἱ 'Ερευνητές:

1. 'Αννα Παπαμιχαὴλ-Κουτρούμπα, Καστελλόριζο τοῦ νομοῦ Δωδεκανήσου ἀπὸ 6-27 Αὔγουστου, χειρόγραφο ἀρ. 4525/1996, σελ. 1224.

2. Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, στὴ νῆσο Λῆμνο (Μύρινα, "Αγιος Δημήτριος κλπ.) σελ. 230 στὸν Η/Υ. Τὸ κείμενο συνοδεύεται ἀπὸ φωτογραφικὸ ὑλικὸ σὲ 15 φίλμς τῶν 36 στάσεων.

3. 'Ελευθέριος 'Αλεξάκης, στὸ νομὸ Ιωαννίνων.

4. 'Ελένη Ψυχογιοῦ, στὸ νομὸ Ηλείας (19 Αὔγ.-12 Σεπτεμβρ.).

5. 'Αλίκη Παληοδήμου, στὴ Λέσβο.

6. Μιράντα Τερζοπούλου, στὸ νομὸ Ροδόπης (Αὔγουστος-Σεπτεμβρ.).

7. Παναγιώτης Καμηλάκης, στὸ νομὸ Ροδόπης (13 Αὔγ.-6 Σεπτεμβρ.).

8. Μαρία 'Ανδρουλάκη-Σακαρέλλου, στὸ νομὸ Δωδεκανήσου (Κάρπαθος) ἀπὸ 8 Αὔγουστου-2 Σεπτεμβρ. Χειρόγραφο ἀρ. 4526.

9. 'Αργεντούλα Πάσχαρη, θεολόγος-φιλόλογος ἀποσπασμένη στὸ Κέντρο, στὴ Δυτικὴ Ικαρία (περ. Πάπα: Καρκινάγρι, Κάλαμος, 'Αμάλου, Πέζι, Λαγγάδα), ἀπὸ 23 Ιουλίου ἕως 16 Αὔγουστου. 'Τλικὸ σὲ 27 ταινίες τῶν 90' καὶ 8 φίλμς τῶν 36 φωτ. "Εχει ἀρχίσει καὶ συνεχίζεται ἡ ἀπομαγνητοφώνηση τοῦ ὑλικοῦ.

10. Κυριακή Χρυσοῦ-Καρατζᾶ, φιλόλογος ἀποσπασμένη στὸ Κέντρο, στὴ νῆσο Χίο (16 Ἰουλίου-9 Αὔγουστου).

11. Εἰρήνη Τουντασάκη, φιλόλογος ἀποσπασμένη στὸ Κέντρο, 10-25 Ἰουλίου 1996, στὸ νησὶ Κάλυμνος Δωδεκανήσου.

Ἡ ἀποσπασμένη στὸ Κέντρο διδ. Κοινων. Ἀνθρωπολογίας Χριστίνα Πετροπούλου, δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ πραγματοποιήσει ἐντὸς τοῦ ἔτους τὴν ἀποστολὴ στὴν Καλαβρία τῆς Κάτω Ἰταλίας. Θὰ πραγματοποιήσει τὴν ἀποστολὴ αὐτῇ, ἢ δοπία ἔχει ἴδιαιτερη σημασία γιὰ τὸ Κέντρο, τὸ ἐπόμενο ἔτος.

Στὸ πλαίσιο τῶν «ἐπ’ εὐκαιρίᾳ ἀποστολῶν» μὲ ἀπόφαση τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κέντρου πραγματοποιήθηκαν οἱ ἔξης ἐπιτόπιες ἔρευνες:

1. Ὁ Ἀγγελος Δευτεραῖος πραγματοποίησε 5νθήμερη ἐπιτόπια ἔρευνα στὴν Ἰθάκη (Ιστορικὸ Ἀρχεῖο) γιὰ τὴ συμπλήρωση στοιχείων γιὰ τὴν ὑπὸ δημοσίευση μελέτη του γιὰ τὸν λαϊκὸ πολιτισμὸ τῆς Ἰθάκης.

2. Ὁ Γεώργιος Αἰκατερινίδης ἐργάσθηκε στὸν Τυρὸν Ἀρκαδίας (5-9 Αὔγ.) γιὰ τὴ συμπλήρωση τῆς λαογραφικῆς ἀποστολῆς τοῦ 1995 καὶ στὴν Καλὴ Βρύση Δράμας (17-22 Ἀπρ.), γιὰ τὴν παρακολούθηση πασχαλινοῦ τοπικοῦ δρωμένου γιὰ τὸ δόποιο ἔχει ἥδη δώσει σχετικὴ ἐργασία στὸν ὑπὸ ἐκτύπωση τόμο τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου καθὼς καὶ γιὰ τὴ συμπλήρωση παλαιότερης συλλογῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν, προκειμένου νὰ ἐκδοθοῦν ὡς αὐτοτελῆς ἐργασία ἀπὸ τὴν Κοινότητα Καλῆς Βρύσης. Ἡγήθηκε, ἐπίσης, δύμαδικῆς ἔρευνητικῆς ἀποστολῆς τοῦ Κέντρου γιὰ τὴν παρακολούθηση καὶ καταγραφὴ τοῦ ἐθίμου τῶν Ἀναστεναρίων στὴ Μαυρολεύκη Δράμας (19-22 Μαΐου).

3. Ἡ Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη ἐργάσθηκε στὴ Θεσσαλία γιὰ τὴ συμπλήρωση ὑλικοῦ γιὰ τὴν ὑπὸ ἐκτύπωση ἐργασία τῆς στὴν Ἐπετηρίδα τοῦ Κέντρου μὲ θέμα τοὺς παραδοσιακοὺς τρόπους συντήρησης τῶν τροφῶν.

4. Ὁ Ἐλευθέριος Ἀλεξάκης πραγματοποίησε ἔρευνητικὴ ἀποστολὴ στὸ χωρὶ Μανταμάδος Λέσβου (20-24 Μαΐου καὶ 2-6 Δεκ. 1996).

5. Ἡ Ἐλένη Ψυχογιοῦ πραγματοποίησε καταγραφὴ-φωτογράφηση-βιντεοσκόπηση τῶν ἐθίμων: «Γέροι» καὶ «Τράτα» Σκύρου (23-26 Φεβρ. 1996), «Κάψιμο τοῦ Ἰούδα». Ἐπίσης συμμετεῖχε στὴν δύμαδικὴ ἔρευνητικὴ ἀποστολὴ γιὰ τὴν παρακολούθηση τῶν «Ἀναστεναρίων» τῆς Μαυρολεύκης Δράμας (19-22 Μαΐου).

6. Ἡ Ἀλίκη Παληοδήμου συμμετεῖχε στὴν δύμαδικὴ ἔρευνητικὴ ἀποστολὴ στὴ Μαυρολεύκη Σερρῶν γιὰ τὴν παρακολούθηση καὶ καταγραφὴ τῶν «Ἀναστεναρίων».

7. Ἡ Μιράντα Τερζοπούλου: Πραγματοποίησε ἐπιτόπια ἔρευνα κατὰ τὴ διάρκεια τριῶν ἔρευνητικῶν ἀδειῶν γιὰ τὴν παρακολούθηση καὶ καταγραφὴ (βιντεο-

σκόπηση, φωτογράφηση, ήχογράφηση) λαϊκών δρωμένων και τελετουργικών πανηγυριών τῆς Θράκης: α) "Εθιμο τῆς Βάγιας στὸ χωρὶδι Πεντάλοφος" Εβρου, β) πομάκικο πανηγύρι τοῦ Ὁροπέδιου στὸ χωρὶδι "Ανω Καμπή" και στὸ δροπέδιο Χίλια τοῦ νομοῦ Ροδόπης, γ) πανηγύρι "Άλι Μπαμπᾶ στὸ ἵδιο χωρὶό, δ) πομάκικο πανηγύρι τοῦ "Άλαν Τεπὲ στὸ ὁμώνυμο δροπέδιο τοῦ νομοῦ Ροδόπης, και ε) πανηγύρι βαμβακιοῦ στὸ χριστιανικὸ χωρὶδι Παγούρια Κομοτηνῆς.

8. Παναγιώτης Καμηλάκης: α) Συμμετοχὴ στὴ συλλογικὴ ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ στὸ χωρὶδι Μαυρολεύκη Δράμας γιὰ τὴν παρακολούθηση και καταγραφὴ τῶν 'Αναστεναρίων τῶν προσφύγων τῆς 'Ανατ. Ρωμυλίας, β) ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ στὸ νομὸ Χανίων γιὰ τὴ συγκέντρωση ὑλικοῦ σχετικοῦ μὲ τὸ θέμα «έπαγγελματικὲς βιοτεχνικὲς δραστηριότητες τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Χανίων κατὰ τὴν προβιομηχανικὴ περίοδο», γ) ἔρευνα στὶς βιβλιοθῆκες τῶν 'Αθηνῶν (18-22 Νοεμβρ. 1996), γιὰ τὴ διερεύνηση τοῦ θέματος «Συντεχνίες και ἐπαγγέλματα στὴ Σμύρνη πρὶν ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰώνος μὲ βάση ἀρχειακὲς κυρίως πηγές», τὸ ὄποιο παρουσιάστηκε ως ἀνακοίνωση σὲ Πανελλήνιο Συνέδριο Μικρασιατικῆς Λαογραφίας.

9. 'Η Μαρία 'Ανδρουλάκη-Σακαρέλλου πραγματοποίησε ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ στὴ νῆσο Ρόδο ἀπὸ 3-7 Σεπτεμβρ. 1996 ὅπου κατέγραψε μουσικὴ και ἐθνικὲς πράξεις ποὺ συνδέονται μὲ τὴ γιορτὴ τῆς Παναγίας τῆς Σκιαδενῆς (8 Σεπτεμβρ.) στὰ νοτιοδυτικὰ χωριά.

10. 'Η Βασιλικὴ Φάτση συμμετεῖχε στὴν ἐρευνητικὴ ὁμάδα τοῦ Κέντρου Λαογραφίας γιὰ τὴν παρακολούθηση και καταγραφὴ τῶν 'Αναστεναρίων στὴ Μαυρολεύκη Δράμας.

11. 'Η 'Αργεντούλα Πάσχαρη, θεολόγος-φιλόλογος ἀποσπασμένη στὸ Κέντρο: α) συμμετεῖχε στὴν ὁμαδικὴ ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ τοῦ Κέντρου Λαογραφίας γιὰ τὴν παρακολούθηση και καταγραφὴ τοῦ ἐθίμου τῶν 'Αναστεναρίων στὴ Μαυρολεύκη Δράμας, β) Πραγματοποίησε ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ γιὰ τὴν παρακολούθηση και καταγραφὴ τῶν ἐθίμων λαϊκῆς λατρείας τῶν ἀγίων Φανουρίου (27 Αὐγούστου) και 'Ιωάννη Νηστιμάρη (29 Αὔγ.) στὴν 'Ικαρία. Τὸ ὑλικὸ ἔχει σχέση και μὲ τὴν ἐκπονούμενη διδακτορικὴ τῆς διατριβή.

12. 'Η Χριστίνα Πετροπούλου, διδ. Κοινων. 'Ανθρωπολογίας, ἀποσπασμένη στὸ Κέντρο, συμμετεῖχε στὴν ὁμαδικὴ ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ τοῦ Κέντρου Λαογραφίας γιὰ τὴν παρακολούθηση και καταγραφὴ τοῦ ἐθίμου τῶν 'Αναστεναρίων στὴ Μαυρολεύκη Δράμας (20-21 Μαΐου). Πραγματοποίησε ἐπίσης ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ γιὰ τὴν παρακολούθηση και καταγραφὴ τῶν ἐθίμων τῶν σχετικῶν

μὲ τὶς ἔορτὲς τῶν Προφήτη Ὡλία καὶ ἀγίου Παντελεήμονα στὴν Κῷ (22-26 Ἰουλίου).

13. Ἡ Κυριακὴ Χρυσοῦ-Καρατζᾶ, φιλόλογος ἀποσπασμένη στὸ Κέντρο, συμμετεῖχε στὴν ὁμαδικὴ ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ τοῦ Κέντρου Λαογραφίας, γιὰ τὴν παρακολούθηση καὶ καταγραφὴ τοῦ ἔθιμου τῶν Ἀναστεναρίων στὴ Μαυρολεύκη Δράμας (20-22 Μαΐου). Πραγματοποίησε, ἐπίσης, ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ στὴ Σανταρίνη μὲ ἀντικείμενο τὴν ἔρευνα τῆς διατροφῆς. Τὸ ὄλικὸ κατέθεσε στὸ Κέντρο μὲ ἀριθμὸ εἰσαγ. 4524.

Ἐξωüπηρεσιακὴ δραστηριότητα τῶν Ἐρευνητῶν

Ἄννα Παπαμιχαὴλ-Κουτρούμπα:

Ἀνακοινώσεις σὲ Συνέδρια:

1. Γ' Διεθνὲς Κυπρολογικὸ Συνέδριο, Λευκωσία 16-20 Ἀπριλίου 1996. Θέμα: Ἀπὸ τὴν Κυπριακὴ λαϊκὴ λατρεία. Ἡ ἀνομβρία.

2. Γ' Εύρυτανικὸ Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο μὲ θέμα «Μνημεῖα καὶ Φυσικὸ Περιβάλλον τῆς Εύρυτανίας». Καρπενήσι, 17-19 Μαΐου 1996. Θέμα: Οἱ πύργοι τοῦ Καραϊσκάκη καὶ ἡ Ἀποκλείστρα.

Δημοσιεύματα:

Μίμηση καὶ προφορικὴ φιλολογία ἐξ ἀφορμῆς τῶν Μεταμορφώσεων τοῦ Ἀπουλῆου, Πρακτικὰ Ε' Πανελλήνιου Συμποσίου Λατινικῶν Σπουδῶν (Ἀθήνα, 5-7 Νοεμβρ. 1993), Ἀθήνα 1996, σ. 241-323.

Γ. Ν. Αἰκατερινίδης:

Ἀνακοινώσεις σὲ Συνέδρια:

1. Η' Διεθνὲς Κρητολογικὸ Συνέδριο, Ἡράκλειο 9-14 Σεπτεμβρίου 1996.

Ἀνακοίνωση: «Πληροφορίες ἴδιωτικοῦ βίου τῶν Κρητῶν ἀπὸ ἀνέκδοτο ὄλικὸ τοῦ Κέντρου Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν».

2. Α' Διεθνὲς Συνέδριο Λαϊκῶν Δρωμένων Κομοτηνῆς, 4-6 Ὀκτ. 1996.

Θέμα: «Ἀπὸ τὶς πρῶτες προσπάθειες καταγραφῆς δρωμένων».

3. Β' Ἐπιστημονικὸ Συμπόσιο γιὰ τὴν περιοχὴ Νιγρίτας Βισαλτίας, Νιγρίτα 17-20 Ὀκτ. 1996. Θέμα: «Μορφὲς τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ τῆς περιοχῆς Βισαλτίας».

4. Γ' Διεθνὲς Συνέδριο γιὰ τὶς καμπάνες, κουδούνια καὶ μεταμφιέσεις στὸν σύγχρονο κόσμο. Ρέθυμνο 24-27 Ὀκτ. 1996. Θέμα: «Τὰ κουδούνια σὲ ἔθιμικὲς ἐκδηλώσεις».

5. Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο μὲ θέμα «Λαογραφία καὶ Μουσεῖα», Χανιὰ 7-8 Δεκεμβρίου 1996. Θέμα: «Γνωριμία μὲ τὴ λαϊκὴ μας τέχνη».

Λοιπές έκδηλώσεις:

1. Συμμετοχή σε πολιτιστικές έκδηλώσεις στήν Καλὴ Βρύση Δράμας (ἀνακήρυξη σε έπιτυμο δημότη του χωριού) 6-8 Ιαν. 1996.
  2. Μάθημα στὸ ἀνοιχτὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης (15 Ιανουαρίου 1996).
  3. Μαθήματα σὲ σεμινάριο τοῦ ΕΛΚΕΠΑ Δράμας γιὰ «Στελέχη Πολιτιστικῆς 'Ανάπτυξης» (Μάρτιος 1996).
  4. «Ἡ λαογραφικὴ διάσταση στὸ ἔργο τοῦ Βιζυηνοῦ», Θρακικὴ 'Εστία Θεσσαλονίκη, σὲ έκδήλωση πρὸς τιμὴν τοῦ ὁμιλητοῦ, 15-8-1996.
  5. 'Ομιλία σὲ πολιτιστικὴ έκδήλωση στὸ Νεοχώρι 'Ηλείας, 6 Ιουνίου 1996.
  6. Μαθήματα στὸ πλαίσιο τοῦ Προγράμματος ἐπιμόρφωσης 'Εκπαιδευτικῶν, Πειραιᾶς, Μάρτιος καὶ Μάϊος 1996.
  7. 'Ενεργὸς συμμετοχὴ (ἄρθρα σὲ ἐφημερίδες, ραδιοφωνικὲς ὁμιλίες, τηλεοπτικὲς ἐμφανίσεις) στήν δργάνωση τῶν 'Αναστεναρίων, τὰ ὄποια γιὰ δεύτερη χρονιὰ ἀρχισαν καὶ πάλι νὰ τελοῦνται στὴ Μαυρολεύκη Δράμας ὕστερα ἀπὸ μακρὰ διακοπὴ τους.
- Δημοσιεύματα:**
1. 'Ο Μέγας 'Αλέξανδρος στὴ λαϊκὴ παράδοση. Σερραϊκὰ Χρονικά, τ. 12 (1996), σ. 5-42.
  2. Λαϊκὰ δρώμενα καὶ τὸ ἀρχειακὸ ὑλικὸ τοῦ Κέντρου Λαογραφίας τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν. Πρακτικὰ Α' Συνεδρίου Κέντρου Λαϊκῶν Δρωμένων Κομοτηνῆς, 'Αθήνα 1996, σελ. 97-120.
  3. «Τζαμάλα». "Ἐνα εὐεργετικὸ δρώμενο στὴ Θράκη. Θεατρικὸ περιοδικὸ Δρώμενα, ἀρ. 15 (Μάϊος 1996), σελ. 147-149.
  4. 'Επίκαιρα ἄρθρα λαογραφικοῦ περιεχομένου οτὶς ἐφημερίδες «Κρητικὰ Νέα» καὶ «Ἡχὼ» Δράμας. 'Επιμέλεια ἔκδοσης: Φοίβου 'Ανωγειανάκη, Τὸ κουδούνι, ἔκδ. Μουσείου 'Ελληνικῶν Μουσικῶν 'Οργάνων.

Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη:

'Ανακοινώσεις σὲ Συνέδρια:

1. Διεθνῆς 'Οργάνωση Λαϊκῆς Τέχνης καὶ Παράδοσης. 'Ιστορικὸ καὶ 'Εθνολογικὸ Μουσεῖο, 19 Μαρτίου 1996. Θέμα: «Ἡ Λαογραφία καὶ ἡ ἐπιτόπια ἔρευνα. Παρὸν καὶ προοπτικές».
2. Συνέδριο μὲ θέμα: 'Η ναυτικὴ 'Ιστορία καὶ Ναυπηγικὴ Τέχνη ἀνὰ τοὺς αἰῶνες στὶς Βόρειες Σποράδες, Σκόπελος 18-19 Μαΐου 1996. Θέμα: «Ναυτικὸς βίος καὶ ναυπηγικὴ τέχνη στὴ λαϊκὴ παράδοση τῶν Βορείων Σποράδων».

3. Συμπόσιο μὲ θέμα: «Λογοτεχνία καὶ λαϊκὴ Παράδοση», Τσαγκαράδα Πηλίου 25-26: Μαΐου 1996. ’Οργάν. ’Εθνικὴ Ἐταιρεία Ἑλλήν. Λογοτεχνῶν. Θέμα: Λαογραφία καὶ Ἡθογραφία στὰ τέλη τοῦ περασμένου αἰώνα.

4. Συμπόσιο Τρικαλινῶν Σπουδῶν, Τρίκαλα 8-10 Νοεμβρίου 1996: Διοργάνωση Φ.Ι.Λ.Ο.Σ Τρικάλων. Θέμα: «Οἱ Ἀσπροποταμίτες στὴν περιοχὴ τῶν Φαρσάλων».

Τέλος περιλαμβάνονται στὸ Πρόγραμμα ἀλλὰ δὲν ἀνακοινώθηκαν καὶ θὰ περιληφθοῦν στὰ Πρακτικὰ οἱ ἀνακοινώσεις:

1. «Παρατηρήσεις στὸν παραδοσιακὸ διατροφικὸ κώδικα τῆς Κύπρου». Γ' Διεθνὲς Κυπρολογικὸ Συνέδριο, Λευκωσία 16-20 Ἀπριλίου 1996.

2. «Ο Λαϊκὸς ὄλικὸς βίος καὶ ἡ δημιουργία Λαογραφικοῦ Μουσείου» ’Επιστ. Συνέδριο «Λαογραφία καὶ Μουσεῖα», Χανιά 7-8 Δεκεμβρίου 1996.

Δημοσιεύματα:

1. Διατροφὴ καὶ Ὅγεια-Γενικὲς παρατηρήσεις, περ. Παράδοση καὶ Τέχνη, ἀρ. 27, Μάϊος-Ἰούνιος 1996, σ. 10-11.

2. «Μέτρα καὶ ζύγια τῆς ἐλληνικῆς παράδοσης», ἔκδ. τοῦ Λαογραφικοῦ Ἰστορικοῦ Μουσείου Λάρισας. Ὁδηγὸς ἐκθέσεως, Λάρισα 1996.

3. ‘Η τυποβαφικὴ στὸν εὐρωπαϊκὸ χῶρο. Συμβολὴ στὴν ἱστορία τῆς Τεχνολογίας (17ος-19ος αἰώνας), Πρακτικὰ ’Επιστημονικῆς Συνάντησης μὲ θέμα: Τὰ ἐλληνικὰ σταμπωτά, 18ος-20ός αἰ., Λάρισα 1996.

4. «Παράδοση καὶ Ἰστορικὴ Πραγματικότητα. ‘Η περίπτωση τοῦ Γεωργίου Σακελλίωνος», Πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου «Κισσός-Ρήγας Φεραίος», ’Αθήνα 1996.

5. «Οἱ παραδόσεις γιὰ τὸν Μεγαλέξανδρο στὴν περιοχὴ τοῦ Ὄλυμπου», Πρακτικὰ τοῦ Ζ’ Πανελλήνιου Συνεδρίου «Ο ”Ολυμπος στοὺς αἰῶνες», 1996.

6. ‘Η Λαογραφία τῆς Σκοπέλου, περ. «Ἐπτὰ Ἡμέρες» τῆς Καθημερινῆς, Αὔγ. 1996.

7. Διάφορα ἄρθρα σὲ ἐφημερίδες (Βῆμα, Ταξίδια, ἀρ. 8, 2.6.1996), πρόλογος στὸ ‘Ημερολόγιο τοῦ 1996 τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαταίων ’Αθηνῶν μὲ θέμα: ‘Η Ὑφαντικὴ στὴν Ὑπάτη.

Διδακτικὸ ἔργο:

Διδασκαλία στοὺς φοιτητὲς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς (Τμήματα: Φιλολογίας, Φ.Π.Ψ. καὶ Ἰστορικὸ Ἀρχαιολογικό) τοῦ Πανεπιστημίου ’Αθηνῶν τοῦ μαθήματος τῆς Λαογραφίας κατὰ τὸ χειρερινὸν καὶ ἔαριν ἔξχμηνο, ὡς ἐκλεγμένη Λέκτωρ ἀπὸ τὸ 1993.

Έλευθέριος Αλεξάκης:

Γ' Διεθνής Συνέδριο Βοιωτικῶν Μελετῶν, 4-6 Σεπτ. 1996. Θέμα: Οἰκιακὴ δύμάδα καὶ οἰκονομία σὲ μιὰ πεδινὴ κοινότητα. Ἡ περίπτωση τοῦ Μαυρονερίου (Κασνεσίου) Λιβαδειᾶς.

Διδακτικὸ ἔργο:

Διδασκαλία στοὺς φοιτητές τοῦ Τμήματος Ἰστορίας καὶ Ἐθνολογίας τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης τοῦ μαθήματος τῆς Λαογραφίας κατὰ τὸ χειμερινὸ ἔξαμηνο ὡς ἐπισκέπτης καθηγητής.

Έλένη Ψυχογιοῦ:

Διαλέξεις: «Συλλογὴ, κατάταξη, ἀρχειοθέτηση, λειτουργικότητα τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν». Λύκειο τῶν Ἑλληνίδων, Ἀθήνα 19.10.1996.

Ἐπιπλέον:

1. Συμμετοχὴ στὴν ἐκπομπὴ τῆς ΕΤ2 «Μιὰ καὶ ἔξω», 15.4.1996, γιὰ τὴ σημασία τῶν Πασχαλινῶν ἔθίμων.

2. 'Ωριαία ραδιοφωνικὴ συνέντευξη στὸ Δημοτικὸ ραδιόφωνο τῆς Ἀμαλιάδος, 4.9.1996, γιὰ τὸ ἀντικείμενο τῆς λαογρ. ἀποστολῆς, τὴν ἐπιτόπια ἔρευνα καὶ τοὺς σκοπούς καὶ τὸ ἔργο τοῦ Κέντρου Λαογραφίας.

3. Συνέντευξη στὴν ἐφημ. «Ἐπενδυτής», 11.4.1996, γιὰ τὰ ἔθιμα τοῦ Πάσχα.

Άλικη Παλιοδήμου:

Διαλέξεις:

1. «Ἀνδρέας Καρκαβίτσας: 'Ο Λεχαινίτης πεζογράφος». Κεντρικὴ ὁμιλία στὶς τριήμερες ἐκδηλώσεις γιὰ τὸν Ἀνδρέα Καρκαβίτσα στὰ Λεχαινὰ Ἡλείας, 23 Νοεμβρίου 1996.

2. Μαθήματα (2) μὲ θέμα: «Λαογραφία καὶ Ἡθογραφία» στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κατὰ τὸ ἔαρινὸ ἔξαμηνο 1996.

Μιράντα Τερζοπούλου:

Ανακοινώσεις σὲ Συνέδρια:

1. Συνέδριο μὲ θέμα «Ἡ μουσικὴ μας παράδοση», Γιάννενα 27-28 Ἰανουαρίου 1996. Θέμα: Προβλήματα καταγραφῆς καὶ μελέτης τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ σήμερα.

2. Β' Πανθρακικὸ Συνέδριο μὲ θέμα: Παρουσίαση τοῦ προγράμματος γιὰ τὴν καταγραφὴ τῆς μουσικοχορευτικῆς παράδοσης τῆς Θράκης, Κομοτηνὴ 16-19 Αύγουστου 1996.

Διάλεξη: 'Η γυναίκα στὸ δημοτικὸ τραγούδι, στὸ Σύλλογο Ἑλλήνων Ἐπιστημόνων Βερολίνου, Βερολίνο 16 Μαρτίου 1996.

Δημοσιεύματα:

«Οι Τσιγγάνοι στήν 'Ελλάδα. 'Ιστορία-Πολιτισμός», ἔκδ. Γεν. Γραμματείας Λαϊκής 'Επιμόρφωσης τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας, 'Αθήνα 1996.

Τέλος συμμετέχει στὸ Πρόγραμμα «Θράκη. Καταγραφή, μελέτη, προβολὴ τῆς μουσικοχορευτικῆς παράδοσης «χρηματοδοτούμενο ἀπὸ τὸ Σύλλογο «Οι Φίλοι τῆς Μουσικῆς», στὸ πλαίσιο τῆς δραγάνωσης τῆς Μεγάλης Μουσικῆς Βιβλιοθήκης Λίλιαν Βουδούρη.

Παναγιώτης Καμηλάκης:

'Ανακοινώσεις σὲ συνέδρια:

1. «Παρατηρήσεις στὸν ἐπαγγελματικὸν καὶ ναυτικὸν βίο τῶν Σκοπελιτῶν».

Συνέδριο τοῦ Λαογραφικοῦ Μουσείου Σκοπέλου μὲ θέμα: Ναυτικὴ ἴστορία καὶ ναυπηγικὴ τέχνη ἀνὰ τοὺς αἰῶνες στὶς Βόρειες Σποράδες, Σκόπελος, 17-19 Μαΐου 1996.

2. «Ἐπαγγελματικὲς καὶ βιοτεχνικὲς δραστηριότητες τῶν κατοίκων τῆς πόλεως τῶν Χανίων κατὰ τὴν προβιομηχανικὴν περίοδο», στὸ Η' Διεθνὲς Κρητολογικὸν Συνέδριο, 'Ηράκλειο Κρήτης, 9-14 Σεπτ. 1996.

3. «Βιοτεχνίες καὶ ἐπαγγέλματα τῶν Τρικάλων στὸ τελευταῖο τέταρτο τοῦ 19ου καὶ στὶς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰώνα», στὸ Δ' Συμπόσιο Τρικαλινῶν Σπουδῶν τοῦ Φ.Ι.Λ.Ο.Σ. Τρικάλων, Τρίκαλα, 8-10 Νοεμβρ. 1996.

4. «Συντεχνίες καὶ ἐπαγγέλματα στὴ Σμύρνη πρὶν ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰώνα μὲ βάση ἀρχειακὲς κυρίως πηγὲς» στὸ Πανελλήνιο Συνέδριο Μικρασιατικῆς Λαογραφίας τῆς 'Ενώσεως Σμυρναίων ('Αθηνῶν) γιὰ τὰ 60 χρόνια ἀπὸ τὴν ἔδρυσή της, 'Αθήνα 29 Νοεμβρ.-1 Δεκεμβρ. 1996.

5. «Ἡ ἀστικὴ ζωὴ τῆς πόλεως τῶν Χανίων καὶ ἡ δημιουργία λαογραφικοῦ μουσείου στὰ Χανιά» στὸ ἐπιστημονικὸ Συνέδριο «Λαογραφία καὶ Μουσεῖα» ποὺ δραγάνωσε ὁ Δῆμος Χανίων καὶ ἡ 'Ιστορική, Λαογραφικὴ καὶ 'Αρχαιολογικὴ 'Εταιρεία Κρήτης, Χανιά, 7-8 Δεκ. 1996.

Διάλεξη: «Κρητικὰ ἔθιμα τοῦ Δωδεκανημέρου» σὲ ἑορταστικὴ ἐκδήλωση τοῦ Κέντρου Φυσικῆς Ζωῆς καὶ 'Υγείας στὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος ὄμιλιων τῶν Οίκολόγων 'Ελλάδος στὴν Παλλήνη 'Αττικῆς, 21 Δεκεμβρ. 1996.

Δημοσιεύματα:

1. «Ἡ ναυτιλία καὶ ἡ ναυτικὴ ζωὴ τοῦ Λιτοχώρου», Πρακτικὰ Ζ' Πανελλήνιου Συνεδρίου «Ο 'Ολυμπος στοὺς αἰῶνες», Αύγουστος 1994, 'Ελασσόνα, Πολιτιστικὸς 'Οργανισμὸς Δήμου 'Ελασσόνος, 1996, σ. 191-199.

Μαρία 'Ανδρουλάκη-Σακαρέλλου:

'Ανακοινώση σὲ Συνέδριο:

«Ο κυπριακὸς κλήδονας καὶ τὸ τραγούδι του» στὸ Γ' Διεθνὲς Κυπρολογικὸ Συνέδριο, 16-20 'Απριλίου 1996.

Χριστίνα Πετροπούλου:

Διαλέξεις:

1. «'Ελληνόφωνοι τῆς Καλαβρίας: προβλήματα προσδιορισμοῦ μιᾶς ταυτότητας», 'Αθήνα 1.4.1996. 'Ελληνική 'Εταιρεία 'Εθνολογίας.

2. «'Ηθη καὶ ἔθιμα τῶν ἑλληνοφώνων τῆς Καλαβρίας», 6.4.1996, Πνευματικό Κέντρο Κατερίνης.

3. «Οι 'Ελληνόφωνοι τῆς Καλαβρίας χθὲς καὶ σήμερα», Πνευματικό Κέντρο Δήμου Κῶ, 11.8.1996.

Δημοσιεύματα:

Τὰ τοπωνύμια ἐνὸς ἑλληνόφωνου χωριοῦ τῆς Καλαβρίας (Γκαλλιτσιανό), περ. «Γλῶσσα», τ. 39 (1996), 57-80.

'Ο Διευθύνων
"Αγγελος Ν. Δευτεραῖος